17 IX 70

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET
12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöier
Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46
Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650
Tellimishinnad:
Aasta .... kr. 155:—
Termin (4 kuud) .... kr. 56:—
Kuu .... kr. 15:—
Kuulutusehind 75 ööri mm.
Ärikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren
Teisipäeval, 8. septembril 1970
Upplaga C
Nr 207 (3491)

Koola poolsaarel elunevad laplased

Laplased elavad praegu nelja riigi territooriumil: Norras, Rootsis, Soomes ja Nõukogude Liidus. Üldse kõneleb seda keelt umbes 30 000 inimest, neist Nõukogude Liidus Koola poolsaarel 1800. Viimastel puudub ühendus teiste: Norra, Rootsi ja Soome laplastega. Eestlastest uurib lapi keelt praegu Karl Kont, kes ühe rühma üliõpilastega käis 1966.aasta suvel Jokangas. Ülevaade sellest reisist avaldati kogumiks "Saaremaast Sajaanideni" (Tallinn 1970).

Selles teoses üteldakse, et omamoodi raskeks teevad lapi keele ruumise suuresti erinevad murded. Nii on Nõukogude Liidus kaks suuremat murderühma: koltalapi ja koolalapi. Esimese all peetakse silmas Notozero ehk Tuloma murret, mida kõneldakse üsna Murmanski külje all. Koolalapi murderühma kuuluvad Kildini, Akkala ja Teri ehk Jokanga murre, mis kõik on omavahel väga erinevad. Neist kõige suurem on Kildini murre, kõneldav põhiliselt Lovozeros ja selle ümbruses.

Teri ehk Jokanga murret kõnedakse Jokanga külas, kus on praegu koos kahe küla elanikud, sest aastal 1930 evakueeriti sinna ka Lumbovski küla.

Jokanga küla asub samanimelise jõe suudmes. Majad on laiali mööda orgu ja mäerinnakuid. Osa maju on tühjad, sest pidevalt käsutatakse elanikke kolima mujale. Murmasnkist Jokangasse on mööda veeteed umbes 400 kilomeetrit. Külas puuduvad puud ning majade juures kõrvalhooned ja aiad. Omapärast pilti pakuvad nn. laudtänavad — vajalikud ühendused majade vahel, et mitte soist pinda mööda käia.

Nagu mujel, nii ka Koola poolsaarel on laplaste elatusalaks põdrakasvatus. Laplaste kuulsa ornamentika kohta üteldakse, et praegu on ta hävimas ja ununemas või muutunud äärmiselt lihtsaks. Ka ei kasutata enam meeste neljasopilist nn. nelja tuule mütsi. Samuti ei kanna naised enam kudruste ja värviliste paeltega mütse. Küll aga õmmeldakse ja turustatakse endist viisi nahast lapi susse. Sellele lisatakse veel, et hävimise pitser on ka pulmade, matuste ja jahilkäikudega seotud kommetel.

Masendavalt mõjub ka kalmistu kirjeldus. Üteldakse: Kalmistu asub sügaval tundras, kaugel inimasulast, ja jätab endast eriti kurva ja mahajäetud mulje. Ehkki kellegi käed on kunagi haudade ümber pannud laudkastid, et koerad ja hundid surnuid üles ei kaabiks, sest asetseb

Järg. lhk. 2.

N. Hindo surnud

Nigul Hindo

Londonist saabunud teate järele on seal 2. septembril surnud ülempreester, ortodokskiriku Inglismaa praost ja kiriku sinodi liige Nigul Hindo (end. Hindov). Ta on olnud pikemat aega ka Londoni Eesti Seltsi esimeheks.

Ta oli haigestunud külmetusse, millega kaasunud hiljem südamerabandus.

K. Lutsu uus värvigraafika

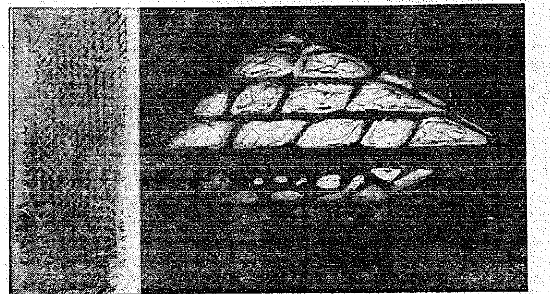

Karin Lutsu kolmevärviline etsing "Kivid".

Karin Luts areneb ja üllatab aastast aastasse. Nüüd, enne oma järjekordse näituse avamist Stockholmi Eesti Majas, laupäeval 12. septembril, töötab ta eriti pingsalt oma suures ja õhutikkas ateljees, maalilise asukohaga Änbgy kiriku taga Bromma linnaosas. Ruumipuudusel ei saa ta seekord kahjuks rohkem välja panna kui 20 tööd. Nendest on enamik tema uued katsetused värvilise graafika alal ja mõned õlimaalid. Kevadel oli väsimatu otsija-eksperimenteerija kunstnik jällegi Pariisis ennast täiendamas just värvitrüki tehnika alal.

Allakirjutanu pole vist kunagi enne kohanud Karin Lutsu nii lahtise harmoonilise ja rõõmsa loova isiksusena. Näib, et "oma tuba, oma luba" kahe aasta eest pikaajaliseks kasutamiseks ühelt rootsi kollegilt üüritud ateljees, on teda vabastanud paljudest probleemidest. "Käisin kaheksa aastat Stockholmis mitmel graafika kursusel ja sain nõnda ka töötamise võimalusi. Aga võõras ateljees maksab tund 15 krooni. Nii oli mul alati kiire, pidin intensiivselt töötama, aga vigu ei tohtinud teha. Ümbertrükkimine võttis ju aega ja raha Tülikad olid ka vanad närud pressid. Hiljem olin aastaid ikka kolleegide ateljeedes n.ö. kontvõõras."

Ta jutustab edasi, et iseseisvuse ajal oli temal Kunstihoones oma ateljee ning seetõttu paguluses igatsus oma tööruumi järgi eriti suur. Oli hea juhus, et ta siin Sigrid Undseti tänaval asuvas üürimajas sai selle suure kõrge laega ruumi, millo üks osa on piimja klaasruutudega katus ja üks uks viib väikesesse aeda, mis suurte kaskedega metsatukast on eraldatud ilusa raudvõrestikuga. Siin on aiatool, milles ta tavatseb töö vaheajal hinge tõmmata. Uue ateljeega on ka kontakt loodusega käegakatsutavas läheduses, sest oma aiakeses näeb ta aastaaegade vaheldumist. Ateljee klaaskatusel on kunstnik hinge pidades jälginud kuidas väike valge ämblik suurt musta sipelgat kurikavalate võietega oma võrku mähib ja mürgise süstlaga aegamisi surnuks torgib. Teda paelub looduse müstika ja "suurendusklaasi suur draama" insektide vahel.

Seda looduse müstikat on kunstnik ka ilmekalt edasi annud oma uutes graafilistes töödes, näiteks kolmevärvilises etsingus "Kivid", kus domineerivad pruunjad toonid, või rohelistes varjundeis "Vegetatiivne kujutus." Ta trükib kõik tööd siinsamas ruumis oma Bolognast tellitud vasesügavpressil. Kui õhk hapete ja õlidega etsimisel muutub raskeks on väike sirelipuhmadega aed kunstniku parim ventilaator.

Ateljee seintel ja laudadel mappides on rohkesti Karin Lutsu viimase aja töid. Siin on terve tsükkel —

Järg. lhk. 2.

Karin Luts töötamas oma ateljees.

Iisrael: Raketid eemaldatagu Alles siis rahudiskussioonid

TEL AVIV — Iisraeli valitsus otsustas, et iisraeli delegaadid ei võta osa rahuläbirääkimistest New Yorgis enne, kui egiptlased on kanalitsoonist eemaldanud oma õhutõrjerobotid. Ametlikus kommünikees rõhutatakse, et Iisrael ei saa läbirääkimistest osa võtta, kuna vastaspool ei respekteeri sõjalist relvarahu. Iisraeli esindajad aga toonitavad, et kuni edaspidiseni ikkagi kehtib ameeriklaste poolt esitatud vaherahuplaan. Vene kaitseministeeriumi häälekandja Punane Täht aga toonitab, et relvarahu rikkumise kohta egiptlaste poolt ei leidu mingeid tõendeid. Seevastu aga on saboteeritud Gunnar Jarringi tegevust vahendajana, kuna Iisrael ei soovigi New Yorgi rahuläbirääkimistest osa võtta, kirjutab Punane Täht.

LONDON — Palestiina nn. vabastusorganisatsioonid panid pühapäeval toime neli hästi koordineeritud kaaperdamist kahe ameerika, ühe iisraeli ja ühe shveitsi reisilennuki vastu. Kaaperdamiskatse iisraeli lennukis ebaõnnestus, kuna meeskond asutas vastupanu, kusjuures üks kaaperdaja tulistati surnuks ja tema naisabilist haavati. Lennuk maandus veidi aega hiljem Londoni lennuväljal. Ülejäänud reisilennukid dirigeeriti kaaperdajate poolt mitmesugustele lennuväljadele Lähis-Idas. Niinimetatud rahvarinne Palestiina vabastamise jaoks, tegemist on marksistlik-leninistliku organisatsiooniga, väidab, et kõik neli kaaperdamist olid nende organiseeritud. Samaaegselt öeldakse, et shveitsi lennukit ja selle reisijaid ei vabastata enne kui Shveits on araabia riikidesse tagasi saatnud kolm sääl vangis istuvat araabia terroristi.

TOKIO — Jaapani valitsusringkonnad väidavad, et Kanada annab Kommunistlikule Hiinale täieliku tunnustuse arvatavasti juba oktoobris. Näib, et Kanada on Pekingi rezhiimiga jõudnud kokkuleppele, et ametlikult ei nimetata midagi Hiina õiguste kohta Formoosal. Seevastu olevat aga Kanada nõus katkestama oma seniseid diplomaatilisi suhteid Formoosaga. Peale selle olevat Kanadal kavas hääletada UNO-s, et Pekingi rezhiimi tunnustataks kui Hiina seaduslikku valitsust, kusjuures Hiina tuleks ka maailmaorganisatsiooni vastu võtta.

UUDISEID... LÜHIDALT

VARSSAVI — Poola kompartei juht Gomulka tegi pühapäeval teatavaks, et tema valitsusel on kavas sõlmida Lääne-Saksamaaga leping, mis normaliseeriks mõlemate riikide vahelist olukorda. Poola ja Lääne-Saksa vahel pole olnud diplomaatilisi suhteid 21 aastat. Varssavis peetud massmiitingul sõnas Gomulka, et Euroopa poliitikas esineb praegu uus tendents, mille kohaselt rahu kindlustatakse piiride stabiliseerimise näol. Gomulka viitas hiljuti sõlmitud vene-saksa antivägivalla paktile, milles Euroopa praeguseid piire iseloomustatakse kui puutumatuid ja püsivaid.

LONDON — Londonis palus asüüli Leningradi Kirovi balletitrupi tantsijatar Natalia Marakova, keda peetakse üheks parimaks N. Liidus. Pärast ärahüpet märkis ballerina, et ta soovib laiendada oma karjääri, mistõttu võimalused selleks on suuremad Londonis kui N. Liidus. Umbes üheksa aasta eest tantsis Natalia Marakova maailmakuulsa tantsija Rudolf Nurejevi partnerina. Nurejev hüppas ära Pariisis ja viibib praegugi veel läänes. Londonist teatatakse, et N. Liidu saatkonnaametnikud on korduvalt püüdnud Natalia Marakovat kohata. Ballerina aga on senijani kategooriliselt keeldunud saatkonnaametnikega kohtumast.

● Rootsit külastas Mari Hershey, u-na Mark koos oma mehega, kellega nad sooritasid Euroopa-reisi. Nad olid külalisiks pr. Hershey vanemate, agr. Aksel Marki perekonnale Uppsalas.

Acheson ja Kuuba

End. välisminister Dean Acheson andis Kennedyle nõu ...

NEW YORK — Ühendriikide ajakirja "Newsweek'i" andmeil soovitas endine Ühendriikide välisminister ja diplomaat Dean Acheson president Kennedy'le tungivalt loobuda Bay of Pig'si invasioonist, millega Kuuba rahvuslased tahtsid Ühendriikide toetusel Kuuba kommunistlikku rezhiimi kukutada.

Ajakiri kinnitab ühtlasi, et Acheson soovitas Kennedyle Ühendriikide välisministriks nimetada Dean Rusk'i, keda Kennedy tol ajal isiklikult ei tunnud.

● Kalifornias Palo Altos omab töövahenduse büroo majandusteadlane Hans Liiband, dipl. ins. Juhan Liidandi poeg, kes on surnud.

● Ajaloolane Peep Rebane, kes töötab õppejõuna Philadelphia ülikoolis, külastas Europareisil ka Soomet ja Rootsit.

Vasakul: tarmukad ehitajad Manuel Elken, Heino Ainso ja Tõnis Raamot oma Park avenüü peakorteris. Paremal: Juillard musikakooli paneelidest koosnev liikuv lagi.

Eesti insenerid Park Avenüül Moodsa tehnika moodsad ideed

NE WYORK (EPL) — Eesti mehed tehnilistel aladel on uue ilma kontinendeil eriti edukad. See käib niihästi paguluses võrsunud kui ka vanema generatsiooni kohta. Nii mõneski põnevas paigas, kus midagi põnevat näha oli, selgus et ideekandja-ehitaja oli eestlane. Nii ongi Niagara kose üks moodsamaid vaatetorne Enn Voore vaimusünnitus, Ontario sümboolne lill — valge stiliseeritud kolmnurkne trillium ja Lufthansa ootesaal New Yorgis Vello Hubeli kavandid, Montreali maailmanäituse elumajade kompleks "Habitat" August E. Kommendandi raudbetoonist konstruktsioon ning "last but not least" ärrmiselt huvitavate Ne wrgi nooblimal tänaval, Pneroprojektidega inseneribürood New Yorgi nooblimal tänaval, Park Avenu e'l number 432, Olaf Söödi, ManuelEikeni ja Tõnis Raamoti ettevõtted.

Juba Seedriorul leppisin kokku, insenerist doktor Heino Ainsoga kui tema abikaasat laulja tar Ive Patrason-Ainsot usutlesin, et külastan seda põnevat eesti inseneride "ajutrusti" maailmalinnas, kelel erialaks on pöördlavad, TV-stuudiod, lennuväljad, maaalused torustikud, sillad ja tammid. Park Avenue ja 30-da tänava nurgablokis leiangi seitsmendal korral puha eestinimeliste siltidega koridori.

Siin on reas Olaf Sööt, Manuel Elken ja Tõnis Raamot oma firmadega.

Ukse avab lillas minikleidis pisut hippiliku välimusega Elizabeth Taylorit meenutav näitsik — Olaf Söödi ettevõtte tragi väike sekretär. Kõik kontoriruumid on täis joonestajalaudu, kaustade mappe ja kavandite rulle. Akendest silman Manhattani pilvelõhkujate imposantseid fassaade — olen tõesti New Yorgi südames. Park Avenue'l asub ju ka kuulus Waldorf-Astoria luksushotell. Kahjuks ei kohta ma seekord "ajutrusti" sheffi Olaf Sööti isiklikult. Dünaamiline leidur-insener, mägironija ja kirglik filmimees, Master of Civil Engineering kraadiga (rootsi techn. lic.) Brooklyni polütehnilise instituudi vilistlane viibib abikaasa Gitta ja kahe pojaga puhkusel — kindlasti uusi mäetippe vallutamas. Oma ettevõtet juhib Sööt aastast 1964 ja tema mitmesugused projektid on hõlmanud niihästi lennuki transpordi platvormi, muudetava struk-

Järg. lhk. 2.

Stockholmi Eesti Naiskoor alustas Jakobi koguduse ruumides oma sügisest tegevust avakooskviibimisega, kus pakuti kohvi ja toimus ka moedemonstratsioon. Pildil kooriliikmed ja nende dirigent Hilma Nerep-Mossin (ümmarguse laua taga vasakul koos Koidu Ventseriga, lauast vasakul koori esinaine Muusa Ericson). (EPL-foto Lepper)

METSAKODU
UUDISMAA
POSTIARVE 69 47 71 FALKÖPING
VABAÕHUPIIRKOND EESTI SKAUTLIKELE NOORTELE

EPL *8. sept. 1970*

Konfrontatsioon

Maailmarahu seisukohalt on kahtlemata Lähis-Ida konflikt ohtlikum kui sõjad Vietnamis, Kambodzhas ja mujal Indo-Hiinas. Sellepärast, et siin on kaks suurriiki, USA ja N. Liit sattunud otse vastakuti, Indo-Hiinas peidab N. Liit end hoolega Hanoi seljataha. Vormiliselt on Iisraeli konflikt araablastega nende omavaheline asi, kuid sellest hetkest peale, mil Kreml püüdluses veel rohkem kanda kinnitada Vahemere piirkonnas, otseselt peale relvade Egiptusele ja teistele araabia riikidele otseselt ka neid relvi ja lennukeid käsitsevaid meeskondi andma hakkas, on kogu maailmale selge, et venelased on väljakutse esitanud USA-le ja riskinud peaaegu samavõrra kui omal ajal aatomrakette Kuubale toimetades.

USA vastus selles konfrontatsioonis, mille kaugemaks taustaks on venelaste juba mõnda aega järjekindlalt teostatud laevastiku loomine ja suurendamine Vahemeres, oli oodatavalt patsifistlik: Iisraelile ja Egiptusele esitati rahulike läbirääkimiste plaan, mida ka pooled, kes ilmselt ka ise on teadlikud konflikti maailmarahu ähvardavast iseloomust, heaks kiitsid ja mille tulemuseks oli 90-päevane relvaderahu. Nähtavasti venelaste õhutusel püüdsid egiptlased juba vaherahu esimestel tundidel oma positsioone parandada ja toimetada vene raketid koos vene meeskondadega otse Suessi ette, et saavutada laskeulatust Iisraeli eluliste tsentrumiteni. See kaval plaan aga paljastati kohe valvsate iisraeliitide poolt ja kogu USA vahendusplaan jooksis ummikusse, kuigi vaherahu edasi kestab. USA on olnud sunnitud omalt poolt protesteerima diplomaatilisi kanaleid pidi nii Kairos kui Moskvas ja kõigile on selge, et küsimuses on rohkem Moskva, kes nüüd peab näitama, kui kaugele ta kavatseb minna. Või aktsepteerib ta vahenduse, nähes, et USA nüüd asja hakkab suurima tõsidusega võtma ja sellega on "pilli pingutamisel" keeled katkemise ääreni sattunud.

N. Liit on saavutanud vahepeal palju: tema laevastik ohustab Euroopat Vahemerest, tal on baasid Vahemere rannikul Araabia maades, ta võib araablaste selja taga provotseerida piirkonnas rahutust nii palju kui ta vajalikuks peab. Piirkonnas, kus on lääneliitlastel ülitähtsad õlihuvid. Need huvid teevadki olukorra plahvatusohtlikuks, kuigi ei saa märkimata jätta, et USA, kes omal ajal vahele astus Iisraeli, Prantsusmaa ja Inglismaa katsele asja sõjaliseks kiireks lahendamiseks, on suurima kannatlikkusega sallinud venelaste imbumist just tema enda ja ta liitlaste traditsioonilisse huvi- ja mõjupiirkonda. Kannatlikkusega, mis on suurendanud vastaspoole häbematust ja riskeerimisjulgust. Iseküsimus on aga, kas venelased peavad end piirkonnas nii tugevaks, et nad julgeksid vastu võtta sõjalise konflikti.

Ka ameeriklased ei ole oma ettevaatlikust liinist senini lahkunud. Iisraeli relvanõudmisi ei ole kaugeltki vajalikul määral rahuldatud, samuti ei ole USA venelaste Egiptuse baaside mehitamisele vastatud USA mehitatud raketirampidega Iisraeli poolel. Washington on kramplikult püüdnud jääda kuidagiviisi erapooletusse rolli Iisraeli ja Araabia vahel, kuigi viimane seda kunagi tõsiselt pole võtnud ja väsimatult agiteerinud "USA imperialismi vastu", millise agitatsiooni katte all on aga satutud vene imperialismi tugevatesse võrkudesse.

Kogu selle problemaatika perifeerias torkavad eriti viimastel päevadel eredalt silma araablaste endi sisemised raskused. Jordaania, kes koos Egiptusega avaldas valmisolekut läbirääkimisteks, on sattunud peaaegu kodusõtta tema pinnal asuva Palestiina sissiarmeega, keda lubavad toetada samuti tema pinnal asuvad "vennasväed" Iraakist. Peale Iraki ei talu läbirääkimisi ka Süüria — mõlemad maad on tugevasti Moskva mõju all. Nii ei ole põrmugi selge, mida Moskva tahab oma kahepaikse poliitikaga. Arvatavasti püüab ta tekitada võimalikult teravat olukorda, kus siis endale on läbirääkimislaua taga kergem välja tingida uusi eeliseid.

U Thant lansseeris idee, et nii USA kui N. Liit võiksid mõlemad saata Lähis-Itta oma vägesid "rahu kontrollima". Tuleb meelde, et Saksamaa poolitati just selles süsteemis, kus üks osa maast anti venelaste "rahustada".

Nii Iisrael kui araabia riigid on läbirääkimiste suhtes skeptilised ja praegu ei ole nii kerge näha võimalusi eduks. Kuid ei tohi unustada, et lõppudelõpuks otsustavad asja siiski suurriigid, kes nüüd seisavad poolte seljataga selgemalt kui kunagi varem.

KLA

PÄEVAREFLEKSIOONE

■ KUI VALIMISTE AJAL mõelda rootsi rahva viimasele ühiskondlikule aastakümnele, siis torkab silma, et mitmed vabadused on juurde tulnud, mida varem ei olnud, samal ajal on aga endised vabadused hakanud kahanema. Juurdetulnud vabaduste hulgas eeskätt tuleb kõnelda tohutult suurenenud moraalsest vabadusest, kus profiiti on löönud kõik seksuaalsusel elavad ettevõtted — pornograafiatrükised, porrfilmid, porrklubid, tabud on kadunud ja häbenemine samuti. Võib konstateerida, et rahva ammendamatu huvi seksuaalse informatsiooni järele nüüd on täielikult rahuldatud. Ja siis on noorus saanud ühe ohja otsa oma kätte koolis ja ülikoolis, demonstratsioonivabadus on viinud poliitilise debati sageli väljaspoole parlamenti, s.o. tänavatele ja turgudele, kus argumentideks on mõnigi kord kivid ja munad. Relvakandmisest keeldumine ja defetismile ässitamine on ühiskonnas aktsepteeritud. Teisel poolel on aga vabadused hakanud kahanema. Eriti eraomandi alal. Kinnisvara omanik ei ole enam vaba oma kinnisvara käsutama ja kasutama, isegi müüma. Riik on teel ettevõtete kontrolli teostama, asetades oma esindajaid suurtesse ja võibolla ka hiljem väikestesse aktsiaseltsidesse, tekitades nii olukorra, kus majandust ei saa enam nimetada endiselt täielikult vabamajanduseks. Ka õiguskaitse on riigistamisel, kui uskuda kohtuministri seniseid väljendusi. Kui prokuratuur, kohus ja advokatuur kõik muutuvad riigipalgalisiks, siis kipub olukord vägisi sarnanema selle korraga, mis valitseb nendes riikides, mida senini ei ole nimetatud õigusriikideks, kuna kohtupidamine on rezhiimi kontrolli all, kuigi siin põhimõtteliselt kohtuvõim on riigist lahus. Aga kõneldud on ka kohtunike rekruteerimisel kandidaadi "sotsiaalgrupi" arvesse võtmisest, mis on kõrvalekaldumiseks senisest teenistusteenete-süsteemist.

Ühed vabadused tulevad, teised lähevad. Võibolla on põhjust küsida, kas nad üksteist ka üles kaaluvad? Õigust porri vaadata õiguse vastu oma eraomandit kasutada?

● **DAGENS NYHETER** konstateeris ühes Tshehhoslovakkia rapordis mõne päeva eest imestusega, et uued vene marionettquislingud Prahas on koolidesse sisse viinud "vanatestementliku" teesi, et vanemate patud nuheldakse laste kätte kolmandast ja neljandast põlvest saadik. Õieti ei ole selles midagi üllatavat, kui praeguses tshehhi koolis vastuvõtt toimub "sotsiaalse päritolu" järele ja muidugi ka selle järele, kuidas lapsevanemad on käitunud ülestõusu ja sellele järgnenud invasiooni puhul. On vanemad olnud venelaste vastu (mida enamus oli), siis ei kõlba lapsed ka kooli.

Vanemate elukutse, hoiaku ja sotsiaalklassi ülekandmine lastele on kuulunud alati kommunismi juurde. Eestis suleti venelaste sissetulekul "vale vanematest" sündinud noortele edasiõppimisteed ja koguni töövõimalused vastavalt haridusele. Vanemate endi hulgas tähendas aga "vale elukutse" ja "vale klassi" omamine sageli raskeid kannatusi NKVD keldrites ja küüditusrongides.

Kõige selle taustal on üllatav kuulda, kui ka Rootsis mõnikord rõhutatakse vajadust teatud aladel "madalaimast sotsiaalklassist" pärinevate harilaste eesõigustamiseks jõukamatest klassidest tulnute ees, nagu see on näiteks ilmnenud vaidluses kohtute koosseisu ümber.

● **KUI SEKSILAINE TULI**, siis ennustati sellele peatset lõppu. Kuid see, mis oli alguse, on kõik muutunud lapsemänguks ja tähtsusetuks selle vastu, mis praegu olemas on. Sõnad, mida vanasti nimetati roppudeks (rootsi "ümmargusteks"), on käibel nii kirjanduses (kus see olevat kunstiliselt hädavajalik) kui ka ajakirjanduses (kus see on äriliselt hädavajalik) ja leidub neidki, kes soovitavad nende sõnade kasutamist laste kasvatamisel kodus ja koolis. Seksoloogia, seksuaalteadus, on korraga nii oluliseks muutunud, et õpperaamatuid ja õppefilme tuleb jooksval lindil. Karta, et tihti sootuks majandusliku spekulatsiooniga. Huvitav on aga, et siinne õpetajaskond ise ei arva sugugi, et "seks" oleks nii vajalik kõige noorematele. Hiljutisel uurimusel selgus, et 40 protsenti pedagoogidest leiavad, et sugulised sidemed lastele kasvueas ei ole mingiks soovitavaks arenguks ja ainult kümmekond protsenti olid "ümmarguste" (s.t. roppude) sõnade kasutamise poolt kooliõpetuses. Sellest paistab, et areng on õpetajaist mööda lõinud, kes siinse maa vaatevinklis on ebamoodsad.

KJ

● **Rootsit külastas õigusteadlane Nikolai Kütt New Yorgist.**

Eesti mees, 60 a., tõsine, terve, keskmist kasvu, soovib tutvust lihtsa, keskmist kasvu

eestlannaga

50—55 a. ühise elutee lõpetamiseks. Vast. "Elutee", alt.

Augustis 25 aasta eest kirjutati alla ***Potsdami*** *kokku leppele, mille tagajärjed mõjustavat Euroopa kaarti praegu ja tõenäoliselt kaua edaspidigi, kuna sakslased Moskvas aktsepteerisid status quo. Pildil rahulolev Stalin, vaevalt ametisse astunud ja Euroopa probleemides võhik Truman ja ta liitlane, Winston Churchill Potsdamis.*

Eesti insenerid Park Avenüül

Algus lk. 1

tuuride lagesid, pöördlavasid ning haiglate, koolide ja kõrgemate õppeasutuste põhikonstruktsioone. Firma alalisse koosseisu kuulub viis eesti leidur-inseneri ja kümme tehnilist spetsialisti väljaspoolt. Olaf Sööt kui filmimees on oma mägironimise ja lennufilmide eest saanud auhindu itaalia, hispaania ja austraalia festivalidel.

Minu kui "postitõllaaegse" võhiku lahkeks seletuste andjaks ja võõrustajaks osutub shefi parem käsi, mehhaanika doktor Heino Ainso. Koos kurdame firma mitme projekti ingliskeelseid kirjeldusi lehitsedes paljude vastavate eestikeelsete oskussõnade puudumise üle.

Tehnika areneb kiiresti ja vabas maailmas töötavad meie insenerid ju igaüks oma asumaa keeles, mis neile on kodune ja omane tööülesannete täitmisel.

Ainso on praegu 32 aastat vana ja on oma kõrgema hariduse omandanud Brooklyni polütehnilises instituudis ja New Yorgi ülikoolis. Tema doktori väitekirja teemaks oli "Madala kooriku analüüs ekstsentriliste punktkoormuste juures". New Yorgis on ta tegev olnud pöördlavade ja muude liikuvate struktuuride alal — oma tööandja ülesandel tegelenud Metropolitani uue ooperimaja ja Lincoln Centeri ehitustöö lõpule viimisega. Kuulsate austria lumehelbekujuliste kristallühtrite mehhanism on muide Olaf Söödi leiutis. Saali pimenemisel tõstetakse need lühtrid aeglaselt üles lakke, mis on üks äärmiselt paeluv efekt. Doktor Ainso on ehitanud Juilliard School of Music, mille tema abikaasa lõpetas diplomiga laulu alal, liikuva auditooriumi lae mida paneelide abil võib kuni 3,5 m tõsta ja madaldada, et saavutada erisuguseid akustilisi võimalusi — näiteks kammermuusika ansamblile. Viimasel juhul lastakse lagi alla. Kõneall olev auditoorium tuli väga ilus ka värvide poolest — siniste riidega toolid, punased vaibad ja tiigipuust laepaneelid. Laest on juttu olnud ka ameerika tehnilises ajakirjanduses. Praegu on firmal mitu suurt projekti käsil. Nendest põnevamad on ehk John F. Kennedy Center Washingtonis, kus nüüd sügisel algab lava seadmine. Center koosneb kolmest majast kõrvuti — ooper, teater ja sümfoonia kontsertsaal. Sinna tulevadki liikuvad lavad.

Teine huvitav projekt on Californian Intitute of Arts, mille hoone on juba püsti. "Sinna paneme vahelduseks liikuva põranda, jutustab dr. Ainso." Siin tuleb lahendamisele ruumiline vahekord publiku ja lava vahel. Meie mõte on teha lava igasse nurka, kui seda vaja. Read vaatajate toolidega tõstetakse iga vastava nähtavuse jaoks eriasendisse. Siinjuures on tähtis ruumilise paendlikkuse saavutamine põrandapaneelide abil — kahe tooliga igal paneelil."

Kuulen, et Söödi firma on maailmas üks esimesi nende tehniliste probleemide lahendamisel. Enne tööle asumist eesti ettevõttesse töötas Ainso projktide insenerina õhuliikluse ja maailmaruumi lendude mehhaanika alal. Firma lähemates kaastöölistest mainib ta veel elektriala eksperti Arno Muda ja struktuuride alal Madis Valget Washingtonis.

Lisaks eelpool mainitud projektidele kontsentreerib ennast Olaf Söödi ettevõte momendil mitme kooli, kolledzhi ja haigla betooni- ning raudstruktuuride püstitamisele, n.ö. nende ehituste kondikavale. Siin tuleks mainida Sullivan County Community College'it New Yorgi osariigis, mis koosneb üheksast hoonest, Springfield Hospitali Massachusettsis, Mercy Hospitali Baltimore'is ning Mellon College'i — mitme ameerika presidendi "taimelava" — Arts Centerit (kunsti keskust).

Et paljud ameerika reisijad õnnelikult Kennedy lennuväljal maanduvad ja sealt ka edasi saavad, sellele võlgneme nii mõneski suhtes tänu rahuliku tasakaaluka olemisega Manuel Elkenile, kes nüüd juhib oma firmat Manuel Elken Co. Consulting Engineers.

Tema töökogemused hõlmavad lennuväljade maapinna uurimusi, kuivatamist ja stabiliseerimist ühenduses nende suurendamisega, stardi- ja maandumisteede ehitamist, näiteks U.S. Naval Station'i lennujaam Folyd Bennett Field, New Yorgis, ja Idelwild Airport, praegune John F. Kennedy lennuväli. Ta on ka tegelnud sadamasedeldiste, nagu kaide ja laevadokkide, mustavee torustike, elektri-, gaasi- ja veevärkide, parkide, laste mänguplatside väljaehitamisega, tänavavalgustuse ning liiklussignaalide püstitamise või nende ümberpaigutamisega.

Rohkeid ehitusalade uurimusi, kaardistamisi, kalkulatsioone ja tööde ülevaatust on Manuel Elken teinud Department of Public Works, City of New York (New Yorgi linnavalitsuse avalike tööde osakonna) ülesandel. Küsimusele oma hariduse käigust, jutustab ta, et on käinud Eestis algkoolis, Saksamaal Augsburgis paar aastat eesti gümnaasiumis, jätkanud USA-s oma õpinguid, lõpetades The City College of New York Bachelor of Civil Engineering ja New York University Master of Civil Engineering kraadidega. Ta oli peadirektori abi John J. Kasner Co. ehitusfirmas 1964—1969. Sama aasta oktoobris hakkas iseseisvaks asutades oma firma. "Minusugune mees teeb, mis kätte tuleb. Tööpuudust pole. Aga algus oli raske, nüüd käivad mitmed linnavalitsuse projektid edasi ja raha on nendeks määratud. Nagu näiteks kaks kino Times Square'il ja 1300-aakri üürimajade ja väikeste eramajade ala Long Islandi ida tipus."

Kuuleme veel, et Elken on abielus eestlannaga ja ttal on neli last: Ingrid, Toomas, Tiina ja Kai — vastavalt 13, 11, 9 ja 5 aastat vanad. Kolm vanemat olid parajasti Long Islandi "Kiusuküla" eesti laste suvelaagris, mis toimus New Yorgi Eesti Haridusseltsi rezhiis.

Et eesti meel ja eesti keel meie keskmise sugupõlve perekondades võõrsil edasi püsib, ilmneb ka jutuajamisel Mari Raamoti, meie kuulsa naistegelase, pojapoja Tõnis Raamotiga.

Temagi on iseseisev ettevõtja esimesta astat filiaalidega Bostonis, Syracuses ja Mountside'is, New Jerseys. Tegeleb peamiselt pinnase mehhaanika, vundamentide ja sügavehitustega. On väga suure huumoriga ja muheda olemisega intervjuu objekt. Küsimusele kuidas tema ka omale eesti naise sai, vastab, et kõik juhtus tänu rahvatantsutrupile New Yorgi Eesti Majas."Oli me seal kõik ühes pundis ja võtsime siis endile ka eesti naised." Raamotitel on kaks tütrekest, 5. aastane Anne ja 2. aastane Kristin, keda tuleval aastal saadetakse eesti lasteaeda.

Tõnis Raamot ise sai ainult pool aastat eesti algkoolis vabariigi ajal käia. Edaspidine õppetee kulges üle Saksamaa — Lingeni gümnaasiumi New Yorki, kuhu saabus 1950. aastal. Raamot lõpetas Columbia ülikooli B.A., B.S. ja M.S.-kraadidega ja Illinoisi ülikooli doktorikraadiga inseneriteaduse alal. Ta on oma firmaga läbi viinud mitmeid huvitavaid projekte niihästi ameerika mandril kui välismaal. Tänavu oli tema firma rakendatud USA paviljoni püstitamisel Osaka maailmanäitusel Jaapanis.

Ühendriikides on ta teinud pinnase uurimusi ühenduses allvee kaablite panemisega Norwalkis, Connecticuti osariigis, Ford Motor Company vabriku ehitamisega New Jerseys, Marlboro tunneli kaevamisega, Massachusettis, Buffalo ülikooli campuse püstitamisega Kanada piiril, j.m. "Eks oli minagi üle elanud palju kriise. Sageli on mul väikesed otsad, aga palju tööd. Aasta alul oli mul kokku 80 uut projekti. Mõned võtsid mõne päeva aega, mõned mitu nädalat." — Energiat, tahtmist ja tööindu näib kõigil Park avenüü suure lennuga inseneridel küllal olevat ja mis peaasi — hästi palju eesti jonni ja sitkust.

KARIN SAARSEN

Koolera-kartus ja peaarsti hoiatused

Kogu maailma ajakirjandus märkis hiljuti, et Nõukogude Liidu mitmes piirkonnas, eriti lõunapoolsetes osades on puhkenud koolera. Selle ulatuse kohta puudub senini ülevaade. Kuid et selle kohta on sõna võetud ka okupeeritud Eestis, tuleb järeldada, et kooleratаudi ulatus Nõukogude Liidus pole üksikjuhtudega piiratult väikene.

12. augusti "Rahva Hääles" on kuuel veerul avaldatud pikem jutuajamine Eesti NSV tervishoiuministri asetäitja O. Tammelt, kes on ühtlasi ka Eesti peasanitaararst. O. Tamm on pidanud tarvilikuks koolera puhkemise puhul anda jutuajamise ETA korrespondentidele selleks et elanikkond ja mitmesugused riiklikud asutused oleksid äärmiselt ettevaatlikud koolera-taudi puhkemise puhul.

ETA korrespondentidele antud jutuajamise sissejuhatuses märkis O. Tamm, et koolera juhtusid on esinenud Astrahani piirkonnas — Nõukogude Liidu lõunapiiridega külgnevates riikides, näiteks Iraanis ja Afganistanis. Kuna sellega on viidatud asjaolule, nagu poleks Nõuk. Liidus koolerat mitte esinenud, — nagu seda Ameerika ja Euroopa ajakirjanduses vastupidiselt on väidetud, — jääb arusaamatuks, miks O Tamm otsekohe ruttab rahustama Eesti elanikkonda sellega, et Eestis esines koolera viimati 50 aastat tagasi, lisades sellele: "Käesoleval ajal pole Eestis koolerat registreeritud."

O. Tamme üsna häirejutust selgub aga samaaegselt mõndagi iseloomulikku tervishoiu olukorra kohta Eestis, mis võiks põhjustada koolera puhkemist. Toome selle kohta iseloomulikumaid katkeid, nagu:

"Puhkepiirkondades tekib sageli inimeste ülekuhjatus, mille tõttu halvenevad sanitaartingimused. Reisil olles rikutakse tihtipeale elementaarseid hügieenieeskirju — võetakse vett kontrollimata allikatest, ei pesta alati käsi, toiduaineid säilitatakse tingimustes, mis soodustavad haigust põhjustavate mikroobide paljunemist."

Edasi märkis O. Tamm, et "Käesoleval suvel, eriti suve teisel poolel on esinenud tavalisest rohkem nakkuslikke seedehäireid. Ohtlikumateks nesit on bakteriaalsed toidumürgitused ja düsenteeria."

Et vältida koolera või mitmesuguste teiste kardetavate haiguste ja taudide puhkemist, ütles O. Tamm ETA korrespondentidele: "Sanitaarjärelvalve organid peavad käesoleval ajal rangelt kontrollima toiduainete säilitamise ja transporteerimise tingimusi, nende realiseerimise tähtaegu, esmajärjekorras toitlustusettevõtetes ja kaubandusvõrgus, eriti aga turgudel. Eriline vastutus sanitaarnõuete täitmisel langeb Eesti NSV kaubandusministeeriumile, Lih aja Piimatööstuse Ministeeriumitele ning Toiduaineteministeeriumile, kes kõik vad tagama täpse töörezhiimi. Sama kehtib kõigi toiduainetega seotud asutuste ja ettevõtete kohta (sovhoosid, kolhoosid, transportorganisatsioonid). Kommunaalmajanduse Ministeerium ja täitevkomiteede siseasjade osakonnad peavad eriti tähelepanelikult jälgima sanitaarnõuete täitmist üldkasutatavates kohtades, kõigepealt jäätmete õige kogumise ning õigeaegse äraveo osas."

Jutuajamisel esitatud kategoorilised nõudmised ja korralekutsumised lasevad järeldad, et kõik eelpoolne on soovidajättev ja vajab tõsist tähelepanu võimalikkude haiguste ärahoidmiseks.

Pikemast puht-praktilisest O. Tamme jutuajamisest selgub muuhulgas, et 50-ndate aastate lõpul on Eestis esinenud "lastehalvatustõve puhanguid" ilmselt selle tõttu, et antud haigus sisendas inimestesse tõsise ohu tunde. Samasugune näib nüüd olukord olevat koolera puhul, mida Eestis polevat tänapäevani registreeritud, kuid mida siiski kardetakse, sest milleks siis tervishoiuministri abi häirekella kogu "vabariigi" ajakirjanikele lõi.

K. Lutsu uus värvigraafika

Algus lk. 1

20 tööd — mustavalge etsinguid "Psühhilised konfliktid", millest ainult mõni leht näitusele läheb, kuna muidu ei jätku ruumi. Professor Peeter Arumaa on naljatades oma abikaasa järjekordset näitust ristinud "nopiknäituseks", mis on väga tabav, aga ka väga tore uus mõiste. Siin on tõesti tegemist põhjalikult läbimõeldud ja väljasorteeritud valikuga, mis Eesti Majas publiku ette läheb. Väga omapärane on pressitud reljeefidega kollaazh "Jumalaga sulepea", millel ilutseb tõepoolest päris ehtne vanamoeline must sulepea plekist sulega. Karin Luts ei ole leidlik mitte ainult oma töödele nimetuste andmisel. Samuti on täiesti uudne tema pinnast esile kõrguvate või pinnasse südandatud negatiivsete ja positiivsete reljeefidega "Interjöör." Siin on ka üks kunstniku armastatud motiive, sümboolsed "Kivid" kolmevärvi etsingus ja must-valge seeriast täis müstikat "Unustuste jõgi". Kaks aastat on Karin Luts töötanud suure tsükkli kallal "Talve linnud", millest 12 akvatinta etsingut on valmis.

Õlimaalidest paeluvad "Agaavid". Need on imelised taimed, mis õitsevad vaid iga 25. aasta tagant, kogu oma kogutud elujõu üheks pillavaks lühikeseks õitsenguks kulutades. "Manipuleerija" õlis on midagi võigast lutsulikult-picassolikku. Näen ähvardavat musta kätt ja profiilis sinakat mehepead, mille kuklast suitsu välja paiskab "auravaid mõtteid".

Karin Luts pakub külastajale madalal lauakesel belgia klaasitassidest kibuvitsa teed. Jutuajamine kaldub tema kevadisele Pariisireisile. Ta ütleb, et seal on ikka veel au sees tehniline või kunstipärane kvaliteet. Rootsis seevastu "ajavad üksteist taga ainult uued materjalid ja uued tehnikad." Kunstnik jutustab: "Mul oli probleeme värvitrükiga. Pariisis on veel käsitrükikojad, kus kunstgraafikat tehakse. Kuna olen olnud tuntud graafiku Johnny Friedländeri õpilane Salzburgis läksin jällegi tema ateljeesse. Näitasin talle mõningaid oma väikesi töid. Ta ütles, et need olid väga hästi trükitud. Seda poleks ma temalt mitte oodanud! Freidländer sobib mulle oma hingelaadilt, ta on oma graafikas ülimalt maaliline. Olin ka teise tuntud graafiku, W. Heiter'i kursusel. Tema on jällegi väga moodne, abstraktselt jooneline. Temale on "iga joon kreatsioon".

Möödunud kahe aasta jooksul on Karin Luts esinenud mitmel pool välismaal rahvusvahelistel näitustel ja saanud tähelepanuvääriva tunnustuse osaliseks. Ta mainib graafika näitust Montrealis 1968—1969, Torontos ja Itaalias ning Stockholmi Galleri Brinkenis kahe aasta eest. Tervisevee ja nelgikasvatuse linnas Bescias, Florentsi lähedal, oli näituse teemaks "Lill kunstis". Koos rootsi kunstnikega esitas Karin Luts "Il mio giardino" ("Minu aed") ja "Un sogno" ("Unelm"). Need oli ühed tema esimesed tööd värvilise graafika alal ja nad jäid Besciu linnamuuseumi.

Kolme muusaliku lendleva naisekujuga hõbemedal pärineb Roomast möödunud aastal toimunud 'Citta del Sole" rahvusvaheliselt näituselt. "See tunnustus andis hoogu ja tööindu," ütleb kunstnik. Näituse puhul ilmus ka kunsti ja kirjanduse almanakk, kus äratoodud said reproduktsioonid tema töödest "Tiivad", "Meri" ja "Unelm". Praktiliste küsimuste peale siirdudes, kas kunst tänapäeval tasub, ütleb kunstnik, et seda küll mitte. Tavaliselt ületavad ikkagi näituse kulud ostude summa. Siiski juhtub vahel rõõmustavaid tellimisi, nagu arhitekt Ervin Pütsepa poolt hiljuti omandatud graafiliste lehtede seeria oma klientidele Alzhiiris, kus temal käigus on mitu suurt projekti.

Ka on rootslaste poolt Karin Lutsu ateljeed käinud vaatamas kunstikursuste õpilasi, kellele meie tuntud naisgraafik demonstreeris trükkimist. Kui lähemalt silmitseda tema suurt itaalia trükipressi ja muid tehnilisi riistu, hapete ja õlide hermeetiliselt suletud anumaid, siis paneb imestama, millega üks naine kõik hakkama ei saa. Tema kogu loomingut läbib "punase niidina" lüürilisus, teatud unelev otsing koos väljaõppinud tehniku täpse silma, kindla käe ja füüsilise töölnimese tarmukusega. "Kunagi ei ole hilja, millegi uuega peale hakata," ütleb ta lahkumisel. "Tunnen, et olen ebakindel ja tahan end kogu aeg täiendada." Tagasihoidlikkus on Karin Lutsu üks suuri voorusi.

KARIN SAARSEN

Koola poolsaarel

Algus lk. 1

ju kirst kivide ja igikeltsa tõttu päris maapinna lähedal. Vanadest aegadest on jäänud komme, et labidad ja kirved, millededega kauda kaevatakse, lüüakse haua peale puruks.

Moodne aeg on hävitanud ka palju muud lapi rikkast ja omapärasest mütoloogiast pärinevat. Nii võidaksegi nüüd tõdeda, et praegu on Koola lapiastel vähe sellist, mis meile nende karmivõitu jumalad, haldjad ja nõiad aegade pimedusest taaselustaks. Isegi kuulsaid nõiatrumme ei esine enam. Kuid käibel on siiki veel väga palju muinasjutte ja lugusid, kõnekäände, vanasõnu ja laule. Viimased on nn. joiud.

Lapi keele jokanga murde osas nenditakse, et sealse murde edasine areng pole enam tõenäoline, sest seda kõnelevad peamiselt veel vanemad inimesed, lapsed kasvavad aga juba uutes oludes ja keskkonnas ning räägivad vene keelt.

Kohalik elu

STOCKHOLM

Informatsioonikoosolek valijatele

Eelseisvad riigipäevavalimised tõotavad kujuneda tõsiseks jõuprooviks praeguse valitsuserakonna ja kodanliku opositsiooni vahel. Valimised puudutavad väga oluliselt ka eestlasi-hääleõiguslikke ning kogu meie rahvusgruppi.

Eesti Parempoolne Ühing korraldab avaliku informatsioonikoosoleku neljapäeval, 10. septembril kell 19 Eesti Majas, Regeringsgatan 24. Kõneleb riigipäevaliige Bertil Lidgard teemal "Heida maktmissbruk och enpartivälde".

Kõik eestlased on teretulnud!

JUHATUS

Skautlus keelustati

PRAHA — Tshehhoslovakkia kommunistlik valitsus on otsustanud laiali saata ja likvideerida kõik skautlikud organisatsioonid.

Otsus on ilmselt tingitud sellest, et vanemad saatsid oma noored skautide ridadesse ning kommunistlikud noorte organisatsioonid ei suutnud võistelda skautlike organisatsioonidega. Kommunistlikud võimumehed on juba pikema aja jooksul atakeerinud skautlikke organisatsinone ja nimetanud neid kodanlise aja jäänusteks.

Kes sõitsid naelte otsa

TORONTO (EPL) — Toronto Eesti Skaudisõprade Selts, kelle hoolduse alla Kotkajärve, kus Metsaülikool tegutseb, kuulub, korraldas esimehe Egbert Runge juhtimisel kogu Kotkajärvele viiva "Estonian Road" puhastamise ja nüüd arvatakse, et teepinda peidetud naellaud on nüüd kõik kõrvaldatud.

Selgus, et tegemist oli värskete, lauahoovist ostetud laudadega, mida sabotöörid olid ostnud, naelutanud ja värvinud teepinna värvi. Naelte otsa sõitsid esimestena kirjanik Jyri Kork Baltimorest, Ain Laasi, Ohiost, Väino Harju New Jerseyst, kellede autod kandsid silte inglise keeles: Venemaa välja Eestist, Lätist, Leedust!

Vaba Eestlases avaldatakse skm. Eduard Pihlbergi lugejakiri, kus ta avaldab veendumust, et "kuri käsi" naelte taga pidi olema mõne eestlase oma, sest kanada punased ja kohalikud hipid poleksid nii hästi saanud olla kursis aegadega ja teedega. Ta tuletab ka meelde, et naeltepanija vimm Metsaülikooli või mõneda selle võinud tabada ka piirkonnas suvitavaid eesti lapsi ja nende vanemaid, kel Metsaülikooliga midagi tegemist ei ole.

Leinateateid

Hagforsis suri 12. augustil Aleksandra Persson, n-na Grigorjeva, sünd. 2. aprillil 1887 Peterburgis.

†

Oma kauaaegset truud elukaaslast, isa, vanaisa ja äia

Jüri Kaun'a

* 2. detsembril 1897
† 3. septembril 1970

mälestavad troostimata leinas

ABIKAASA
TÜTAR PEREKONNAGA

Selge Sul see
Mis meil veel tundmata siin.
Eluallikat jood nüüd jänuga
Ja Su õnn on lõpmata.

†

Oma armast vilistlast

Endel Kroll'i

† 7. 8. 1970 Austraalias

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

†

K.s.kapten

Priido Koel'i

mälestavad kurbuses

KARL TAGEL

BERNHARD ALBO

RUDOLF KUUTMA
perekondadega

OSKAR MANNAPSO
abikaasaga

ERNST KOCK

Armast

Mare Lepp'a

mälestavad kurbuses tema V surma-aastapäeval, 8. sept.

OSVALD

ANTS PEREKONNAGA